26/11/2019

СТАНОВИЩЕ на Св. Синод относно новоприетия Закон за социалните услуги

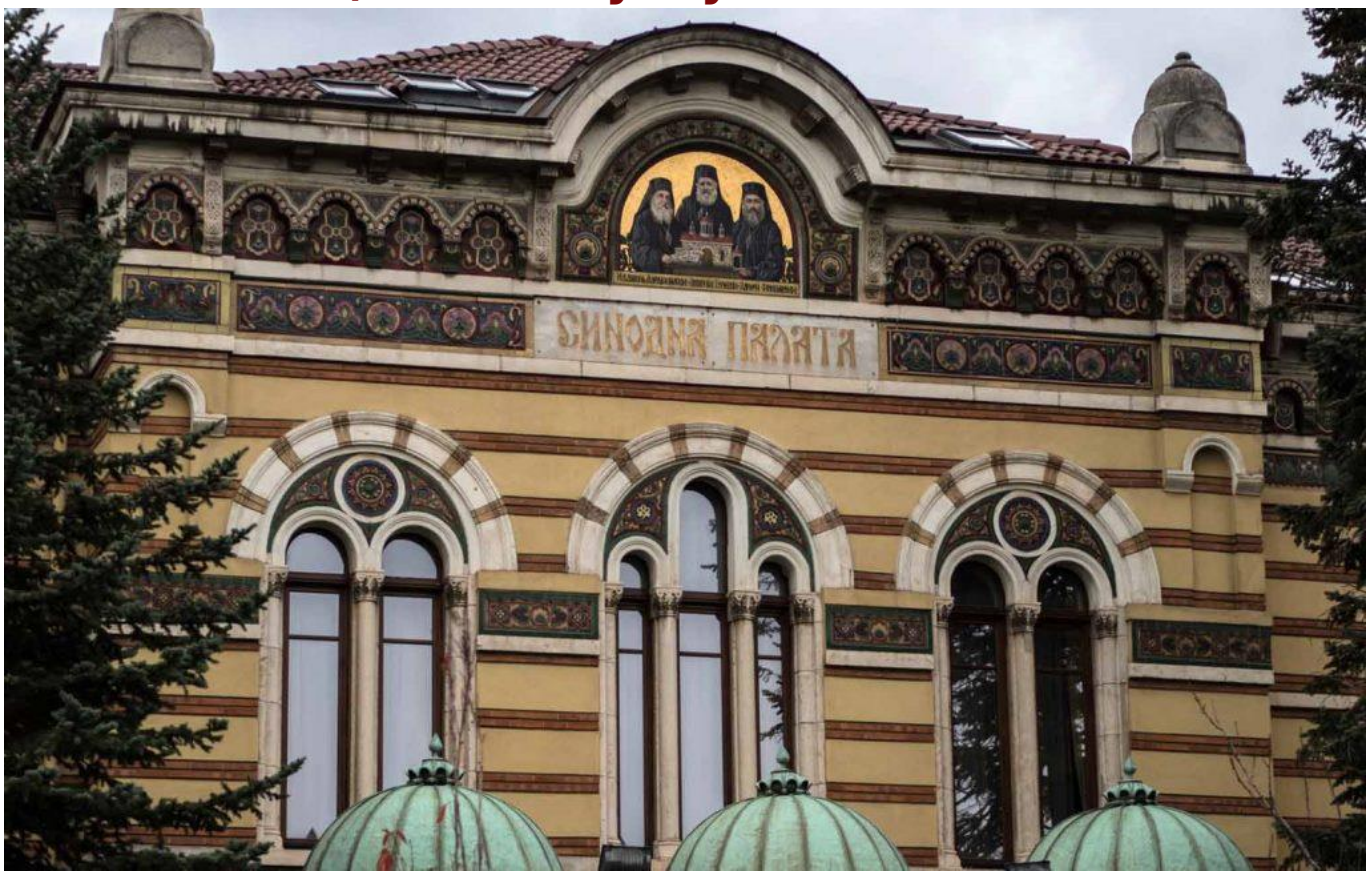

Прието от Св. Синод в заседанието си на 13.11.2019 г., прот. № 11, пълен състав.

СТАНОВИЩЕ ОТНОСНО: новоприетия Закон за социалните услуги и промени в други нормативни актове, променящи реда за осъществяване на социалното подпомагане в Република България

Светият Синод на БПЦ-БП, загрижен за съхранение на семейството и за възпитанието на децата в християнските ценности, изрази становища във връзка с приемането на Семейния кодекс, влязъл в сила от 2009 г., на Закона за закрила на детето, Закона за предучилищното и училищното образование и др. Светият Синод изрази и категоричната си позиция по станалата известна Истанбулска конвенция, както и по отношение на Националната стратегията за детето 2019-2030 г.

Неотменно във всички тези свои становища Светият Синод призовава управляващите да се създаде такава законодателна уредба, която да

защитава и укрепва традиционното семейство, да съдейства за преодоляване на демографския срив, ефективно да пази децата и жените от опасностите, на които могат да бъдат подложени.

В продължение на години се осъществява подмяна на християнските ценности чрез въплъщаване в законодателството на идеи, които не са част от душевността на българина, от българската народопсихология и традиции, и са в конфликт с устоите на православната ни вяра.

Повод за тревога е нова законодателна уредба, която се отнася до обществени отношения, засягащи всички граждани на Република България.

В част от разпоредбите на тази законодателна уредба са въплътени идеите на обсъжданата и неприетата, поради широкото обществено недоволство, Национална стратегия за детето 2019-2030 г.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

На 22.03.2019 г. е приет Закон за социалните услуги /ЗСУ/ и чрез позната законодателна техника са променени много други нормативни актове, включително Семейният кодекс, Законът за закрила на детето /ЗЗДет./, Законът за социално подпомагане /ЗСП/.

ЗСУ и промените в съпътстващите закони влизат в сила от 01.01.2020 г.

Този закон се явява продължение на вече нормативно регулирана материя с много нововъведения, които същностно променят механизма на финансиране на социалното подпомагане и правните субекти, на които държавата възлага извършването на социални услуги.

За прилагането на този закон се предвижда приемането на подзаконови нормативни актове в тримесечен срок от влизането му в сила, поради което и към настоящия момент законът не дава ясна представа за конкретното въздействие, което ще окаже върху обществените отношения. Тази неизвестност крие още по-голяма опасност за въздействието, което законът може да окаже върху обществото.

Нормативната уредба на изключително важни правила за поведение следва да бъде в закон, а не в подзаконови нормативни актове съгласно основни принципи на правовата държава и Закона за нормативните актове/ЗНА/ .

Така например в чл. 18, ал. 1 от ЗСУ е посочено, че: „Организацията на предоставянето на социалните услуги се определя от доставчика на услугата

в съответствие със стандартите за качество, определени в Наредбата за качеството на социалните услуги.“

В нормата на чл. 109 от ЗСУ е посочено, че социалните услуги се предоставят в съответствие с Наредба за качеството на социалните услуги, която се приема от Министерския съвет по предложение на министъра на труда и социалната политика и с нея ще се определят: 1. стандартите за качество на социалните услуги; 2. критериите за изпълнение на стандартите за качество на социалните услуги;3. основните принципи за разработване от доставчиците на социални услуги на програми за развитие на качеството на социалните услуги, които предоставят; 4. методите за извършване на мониторинг на качеството на социалните услуги.

Така посоченото като съдържание на цитираната наредба следва да намери място в ЗСУ, тъй като става въпрос за същностни, първични обществени отношения, които се уреждат със закон в съответствие с чл.3, ал.1 от ЗНА– т.е. възниква съмнение, че неопределеността на закона в някои от разпоредбите му крие всъщност други цели, а не оповестените.

ЗСУ е много обстоятелствен, с използвани чуждици в него, с много общи дефиниции, поради което, така приет, той не отговоря на изискванията на чл. 9,ал. 1 и 2 от Закона за нормативните актове – да е написан на общоупотребявания български език, кратко, точно и ясно.

Разпоредбите в него оставят впечатление, че не са резултат от обещаното ни осъществяване на социална политика, насочена към преодоляване на демографската криза, а функция на вече утвърдени схеми за социални услуги от чужди законодателства, прилагани от много неправителствени организации /НПО/ и сега в различни социални сфери и форми на общуване.

При условие, че ЗСУ регламентира частни доставчици на социални услуги да бъдат български физически и юридически лица, регистрирани по Търговския закон, както и юридически лица, регистрирани по законодателството на друга държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, то законодателят е длъжен да регламентира предоставянето на социални услуги от толкова много правни субекти с ясни, обосновани правила, с еднозначна терминология, за да се осигури точното им приложение от съдебната власт и да се гарантира общото благо, както и възможността за ефективен контрол върху изпълнителя на съответната услуга.

Само с такава регламентация може да се изключи или максимално да се ограничи възможността за проява на субективност при прилагане на тази законодателна уредба от органите на държавна власт, съдебните органи, недържавни организации и отделни личности.

Новата нормативна уредба е ясен сигнал за това, че чрез нея не се цели преодоляване на демографската криза чрез подпомагане на родителите в семейството за отглеждането и възпитанието на детето!

Тя създава нова конструкция в социалните отношения с водеща роля на частните доставчици на социални услуги – основно НПО, които могат да бъдат и проводници на чужди интереси, вредни за обществото ни.

II. ЗА СЪЩНОСТТА НА ПОНЯТИЕТО „СОЦИАЛНА УСЛУГА“

ЗСУ общо и неясно регламентира понятието „социална услуга“ и така го развива в нормите си, че не се разбира дали то има характер на търговска или благотворителна дейност.

Словосъчетанието „социална услуга“ само по себе си сочи, че не става въпрос нито за социална дейност, нито за услуга!

Терминът услуга е използван в пълно противоречие със съдържанието, което има по смисъла на много други норми. Той е изпразнен от общоприетото съдържание, което има, и не може да постигне социалния ефект, който преследва.

Така регламентирано понятието за „социална услуга“ не кореспондира със съдържанието, вложено в нормите на Договора за функциониране на Европейския съюз/ДФЕС/, Търговския закон /ТЗ/, Закон за дейностите по предоставяне на услуги /ЗДПУ/, Закона за данък върху добавената стойност /ЗДДС/.

Съгласно чл. 57 от Договора за функциониране на Европейския съюз:„Услугите се считат за „услуги“ по смисъла на Договорите, ако те обикновено се предоставят срещу възнаграждение, доколкото не са регулирани от разпоредбите, отнасящи се до свободата на движение на стоки, капитали и хора. По-конкретно „услугите“ включват: а)дейности от промишлен характер; б)дейности от търговски характер; в)дейности на занаятчиите; г)дейности на свободните професии.“

В националното ни законодателство легалното определение на понятието услуга е дадено в приетия Закон за дейностите по предоставяне на услуги /ЗДПУ/.

В чл. 2, ал. 1 на този закон е записано, че: „По смисъла на този закон „услуга“ е всяка стопанска дейност, извършвана срещу възнаграждение или за собствена сметка от доставчик на услуги.“

Услуга по смисъла на ЗДДС е всичко, което има стойност и е различно от стока, от парите в обръщение и от чуждестранната валута, използвани като платежно средство.

В нормата на чл. 3 от Закона за социалните услуги /ЗСУ/ е дадено определение що е социална услуга, но от него не може да се изведе смисълът и същността на вида услуга, наречена „социална услуга“, за да се установи дали тя е услуга по смисъла на ТЗ, дали е услуга като стопанска дейност по смисъла на ЗДПУ или е „Нестопанска услуга от общ интерес“, която според същия закон /§1 т.9 от ДР/ е услуга, която не се извършва срещу парично възнаграждение и съответно не представлява услуга по смисъла на чл. 57 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Възниква риторичният въпрос:

Ако социалните услуги ще се предоставят от частните доставчици и без парично възнаграждение, то каква е мотивацията им те да ги финансират?

Абсурдно е да приемем, че това ще се извършва само за удовлетворяване на професионални интереси!

Ако пък социалните услуги ще се предоставят срещу такси, определени от толкова много частни доставчици, то безспорно е, че ще се преследват и икономически интереси, които са несъвместими с грижата за бедните, сираците, старците, инвалидите, децата в риск и пр.!

Нормите на чл. 48, ал. 1 и 3 и чл. 50, ал. 3 от ЗСУ,отнасящи се до финансирането на социалните услуги от частните доставчици, регламентират социалната услуга като търговска дейност, извършвана по занятие срещу възнаграждение.

По смисъла на чл. 3 от ЗСУ социалните услуги са дейности за подкрепа на лицата за превенция и/или преодоляване на социалното изключване; за реализиране на права; за подобряване качеството на живот.

Това легално определение на понятието социални услуги може да характеризира почти всички услуги като социални услуги – услугите в сферата на здравеопазването, образованието, адвокатските услуги и др.

Многозначността на това понятие следва и от изброяването на социалните услуги като видове дейности в чл. 15 от ЗСУ. Те са: 1. информиране и консултиране; 2. застъпничество и посредничество; 3. общностна работа; 4. терапия и рехабилитация; 5. обучение за придобива- не на умения; 6.подкрепа за придобиване на трудови умения; 7.дневна грижа;8.резидентна грижа; 9.осигуряване на подслон; 10.асистентска подкрепа. Същностно място в терминологията на ЗСУ намират и изрази като „интегрирани услуги“, „интегриран подход“ .

Следователно законът не дава ясна представа за същността на „социалната услуга“ – основно негово понятие.

Като се съобрази фактът, че НПО ще могат да предоставят здравно-социални услуги по ЗСУ и ще осигуряват подкрепа за личностно развитие на децата и учениците съвместно с държавните и местните органи и структури съгласно чл. 174 от Закона за училищното и предучилищното образование, то може да се направи обоснован извод, че функции на държавата, свързани с основни права на гражданите на Република България, се предоставят на частни доставчици, които могат да осъществяват и финансирането им.

Тези дейности досега в основната си част са финансирани от държавните и общинските бюджети – т.е. от заплащаните от гражданите задължения към държавата и общините – данъци, вноски, такси, глоби и др., и са

контролирани от органите на местната власт съгласно ЗСП.

С новия ЗСУ основните източници и субекти на финансиране са други, а следователно и на социалните политики.

III. ЗА ПРАВНИТЕ СУБЕКТИ, ОСЪЩЕСТВЯВАЩИ СОЦИАЛНИ УСЛУГИ И НАЧИНА ИМ НА ФИНАНСИРАНЕ

В нормата на чл. 24 от Закона за социалното подпомагане /ЗСП/, отменен със ЗСУ, водещи източници на финансиране са държавният бюджет и общинските бюджети, а съгласно чл. 18а от ЗСП, също отменен със ЗСУ, управлението на социалните услуги се възлага от кмета на съответната община, който осъществява и контрола по изпълнението им и разходването на средствата.

С новия ЗСУ доставчиците на социални услуги са общините и частните доставчици на такива услуги.

Същностната разлика между регламента по ЗСП и ЗСУ е свързана с това, че ако в ЗСП финансирането на социалните услуги се осъществява чрез общините, то сега частните доставчици на услуги, освен че могат да получават средства от бюджета, за да ги осъществяват, те могат и пряко да ги финансират като равнопоставени са НПО и търговските дружества – субекти със съвсем различен правен режим, функции и цели.

ЗСУ регламентира заплащането на социалните услуги при предоставянето им от частните доставчици и в случаи, при които социалните услуги са задължителни.(чл. 88, ал. 2, чл. 102, ал. 1,чл. 103 и чл. 104 от ЗСУ).

Това създава основателни страхове за злоупотреби от страна на частните доставчици и ясно сочи същностната промяна в начина на осъществяване на социалната дейност в Република България преди и сега.

Така регламентирано осъществяването на социалните услуги по ЗСУ поставя знак за равенство между търговска дейност и обществено-полезната дейност,свързана с благотвори- телност и милосърдие.

Извеждането на частните доставчици на услуги като основни правни субекти за предоставянето им създава пазар на тези услуги – превръща най-важните дейности, свързани с оцеляването на народа ни, в търговия!

Повдига се въпросът откъде частните доставчици ще се финансират, за да задоволяват само „професионален интерес” от извършването на една

дейност, която не може да носи печалба, а изисква безвъзмездно финансиране?

В публичното пространство многократно коментарът на ЗСУ се свързва с коментар на системата „Барневернет”, която функционира в Норвегия.

Във връзка с прилагането на тази система има много висящи дела в Европейския съд по правата на човека срещу Норвегия.

Има и решени дела, с които държавата Норвегия е осъдена за нарушения на чл. 8 от ЕКПЧ (право на зачитане на личния и семейния живот),както и да заплаща обезщетения на лица, чиито деца са били отнети.[1]

Случайна ли е тази връзка с посочената система, пряка или косвена е тя, и има ли основание да се приема, че новата законодателна уредба включва елементи от нея?

Публично оповестени са:

Документи по Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство -Норвежкия финансов механизъм [2]

Преведен на български език Меморандум за разбирателство относно изпълнението на Финансовия механизъм на ЕИП 2014-2021 г. [3]

Преведен на български език Регламент за изпълнението на Норвежкия финансов механизъм [4]

Преведен на български език Регламент за изпълнението на ФМ на ЕИП [5]

Целта на финансиране най-общо е да се намалят икономическите и социални различия в рамките на Европейското икономическо пространство като Кралство Норвегия предоставя 1253,7млн.EUR на тринадесет държави /България, Хърватия, Кипър, Чешка република, Естония, Унгария, Латвия, Литва, Малта, Полша, Румъния, Словакия, Словения/, а Кралство Норвегия, Исландия и кралство Лихтенщайн предоставят 1548,1млн.EUR отново на държави основно от Източна Европа. Република.

България получава парични средства, които се задължава да използва по определен начин и в определени сфери като например: култура, укрепване на гражданско общество и активно гражданство, овластяване на уязвими групи, подобряване ситуацията на ромското население, домашно насилие и насилие, основано на пола, ефективност и ефикасност на съдебната система,

укрепване на правовата държава и много други.

Голяма част от изброените области на подпомагане пряко са свързани с гореизброените дейности, представляващи социални услуги.

Доколкото със ЗСУ се предвижда частни доставчици на социални услуги да бъдат юридически лица, регистрирани по законодателството на друга държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, то не е трудно да се прозре връзката между средствата, необходими за социални услуги в България и Норвежкия финансов механизъм-очевидно е, че ще има зависимост, ако не друга, поне финансова.

IV. ЗА КОНТРОЛА ВЪРХУ ЧАСТНИТЕ ДОСТАВЧИЦИ НА СОЦИАЛНИ УСЛУГИ

Контролът по отношение на частните доставчици на социални услуги според ЗСУ е формален и недостатъчен.

Създаването на Агенция за качеството на социалните услуги, която ще лицензира частните доставчици и ще извършва контрол и мониторинг по отношение на предоставянето на социалните услуги, не дава достатъчни гаранции за ефективност на контрола, отчитайки нивото на корупция в държавата ни, още повече, че за период до 6 месеца могат да се предоставят социални услуги от юридически лица, регистрирани по законодателството на друга държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство НПО, включително и без лиценз.

Контролът по смисъла на чл.107 от ЗСУ и чл. 108, ал. 1 от ЗСУ е основно за качеството на услугата.

Липсва достатъчна регламентация по отношение на превенция на злоупотреби и превишаване на правомощия. Нищожни са размерите на глобите и имуществените санкции за предоставяне на социални услуги от частните доставчици без лиценз, регламентирани в чл.166 от ЗСУ.

На основание чл. 51 от ЗСУ събирането на информация относно дължимите и събрани такси за социални услуги е предвидено като задължение само по отношение на социалните услуги, финансирани от държавния бюджет.

Не е предвидена подобна отчетност за социалните услуги, финансирани от частните доставчици.

V. ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА НОВИЯ РЕД ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА СОЦИАЛНИ УСЛУГИ ВЪРХУ БЪЛГАРСКОТО СЕМЕЙСТВО

Опасността за множество български граждани от така създаденото законодателство се корени във възможността неопределен брой правни субекти – частните доставчици на социални услуги, да проявяват субективно и ненаказуемо отношение при упражняване на дейността си, тъй като във вече приети правни норми има много общи и неясни понятия, които дават възможност за разширителното им и неоднозначно тълкуване. Такива са: „дете в риск“, „най-добър интерес на детето“, „закрила на детето“ имного други.

В §1 от Допълнителна разпоредба на Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето е посочено, че:

1. „Насилие“ над дете е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация, водеща до действителна или вероятна вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството на детето, което може да се осъществява в семейна, училищна и социална среда.

2. „Физическо насилие“ е причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или страдание без разстройство на здравето.

3. „Психическо насилие“ са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето, като подценяване, подигравателно отношение, заплаха, дискриминация, отхвърляне или други форми на отрицателно отношение, както и неспособността на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури подходяща подкрепяща среда.

5. „Пренебрегване“ е неуспехът на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури развитието на детето в една от следните области: здраве, образование, емоционално развитие, изхранване, осигуряване на дом и безопасност, когато е в състояние да го направи.

В противоречие с основни принцип на правовата държава в подзаконов

нормативен акт се дават легални дефиниции на основополагащи понятия.

Ясно е, че ако става въпрос за вероятна вреда на детето и за „всеки акт на физическо и психическо насилие“, формулирани по горепосочения начин, то преценката за това има ли насилие над дете от един частен доставчик на социална услуга, за която може и да му се плаща, а може и той да я финансира с неясни цели, отваря широко врата за злоупотреби.

Тези дефиниции не съобразяват нашите традиции, история, културни и религиозни особености.

Коментираната нормативна уредба повдига въпроса за основателността на страховете на българите за децата им.

Действително ли могат да се отнемат необосновано деца?

Кой ще печели от това?

Действително ли Националната стратегия за детето 2019-2030г. е въплътена със своите антихристиянски идеи в нормативната уредба?

Действително ли нормативната уредба не е съществено променена, както се твърди в публичното пространство?

Доколко убедително е официалното становище на Министерството на труда и социалната политика, че тези изменения в нормативната уредба въвеждали само координационни механизми за работа между институциите, като не се допуска разширяване на правомощията на държавните служители спрямо семействата, отнемане на деца и отнемане на права?

Действително ли всяването на паника в обществото е от „религиозни фундаменталисти“ и „хомофоби“?

Отговор на тези въпроси дава анализът на съдържанието на норми от обсъжданата нормативна уредба.

1. Променена е Наредбата за условията и реда за осъществяване на мерки за предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в институции, както и за тяхната реинтеграция /Наредбата/. Измененията в посочената наредба са извършени с ПМС №104/02.05.2019 г., обнародвани са в ДВ, бр. 37 от 07.05.2019 г. и вече са в сила – от 10.05.2019г., при все че са направени във връзка с измененията в Закона за закрила на детето със ЗСУ, които влизат в сила от 01.01.2020 г.

В Наредбата е уреден механизмът за предприемане на мерки за предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции, а самите мерки неизчерпателно са изброени в т.V от Приложение № 1 към чл. 10, ал. 1 и чл. 18, т. 2 „Социален доклад“, като видно от т. 11 такава мярка е и закрила чрез настаняване извън семейството.

Причини за предприемане на мерките по чл. 4, чл. 5 и чл. 6 от Наредбата например могат да бъдат: родителите са без постоянни доходи и/или без жилище; детето е с увреждане и/или отклонения в здравословното състояние или развитие и родителите имат затруднения да отговорят на специфичните му потребности; други обстоятелства, които поставят детето в риск от изоставяне и др.

Последната от изброените хипотези сочи една неясна дефиниция, подлежаща на свободна интерпретация.

Интересът на децата да бъдат отглеждани в семейството от биологичните им родители не е защитен,което е видно от регламентираните основания за настаняване на дете извън семейството.

Горепосочените основания за настаняване на дете извън семейството сочат,че е невярно официално изразеното становище от МТСП,според което бедността не е основание за настаняване на дете извън семейството. Бедността е основание по смисъла на чл. 4, т.4, чл. 6, т.2 от Наредбата.

Процедурата за реинтеграция или връщането на детето в биологичното му семейство е неясна – основанията за започването и преустановяването й подлежат на субективна интерпретация, а преценката за това дали детето да бъде реинтегрирано зависи от мотивираното предложение на социалния работник (чл.20 от Наредбата), което не дава гаранции за обективност.

Така разписаната процедура за реинтеграция не гарантира в достатъчна степен, че детето ще бъде върнато в биологичното му семейство, когато са

налице условията за това. Поради зависимостта й от много субективни фактори тя може да бъде дълъг и неефективен процес, който да доведе до прекъсване на връзката родител-дете.

Сигналът е повод да се открие процедурата по предотвратяване изоставянето на деца.

Сигнал може да бъде подаден на тел: 116111 и от самото дете – чл. 87, ал. 1 от ЗСУ. В нарушение на чл. 3 и чл. 4 от Закона за лицата и семейството в ЗСУ се въвежда дееспособност на деца по отношение на ползването на социални услуги. Регламентира се право на малолетно дете да поиска подкрепа от доставчик на социална услуга без да се представлява от родителите си, за което се уведомява Дирекция „Социално подпомагане“

Този телефонен номер се рекламира от Държавна агенция за закрила на детето, а се управлява от фондация „Асоциация Анимус“ от 2009г.[6]

В т.9 от годишен отчет на фондацията за 2015г. се отбелязва, че по проект „Съвместни усилия в прилагането на комплексен подход в борбата с домашното насилие в България и подкрепата на жертвите” за период от 1-ви септември 2015 г. до 1-ви септември 2018 г., който се осъществява с финансовата подкрепа на Фондация ОАК Швейцария,се планира: провеждането на лобистка кампания; лобиране в партньорство с Алианса за защита срещу домашното насилие и Фондация „Джендър алтернативи” за подписването и ратифицирането на Конвенцията на Съвета на Европа за борба с насилието срещу жени и домашното насилие /т.нар. Истанбулска конвенция/; участие в изготвянето на закон за социални услуги. [7]

Сигналът като повод за процедура за защита на дете при непосредствен риск от изоставяне е регламентиран и в новите изменения на ЗЗдет, влизащи в сила от 01.01.2020г., препращащи към цитираната наредба – Чл.36а. (1) „Всеки, на когото стане известно, че съществува непосредствен риск от изоставяне на дете или че дете е пренебрегвано, е длъжен незабавно да подаде сигнал до Дирекция „Социално подпомагане“.

Коментираната нормативна уредба води до извода, че не са изпълнени Препоръките на Парламентарната асамблея на съвета на Европа (ПАСЕ), отразени в Доклад на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа (документ 14568 от 6 юни 2018г.)[8].

2.Правата на доставчика на социални услуги са безгранични в новата уредба, а контролът за начина им на упражняване е формален.Той има право:

• Да си финансира и навигира изцяло осъществяването на социалните услуги, а следователно и да осъществява определени политики;

• Да създава социалните услуги, които сам финансира – чл.57, ал. 2 от ЗСУ;

• Да участва в планирането, разработването и провеждането на държавната политика в областта на социалните услуги – чл. 23 от ЗСУ;

• Да прави предложения за утвърждаване или отказ за утвърждаване на кандидатите за приемни семейства – чл. 8, ал. 4 от Наредбата за условията и реда за кандидатстване, подбор и утвърждаване на приемни семейства – т.е. той определя лицата, при които ще бъдат настанявани децата, а държавните органи осъществяват само регистърна дейност; пак по тази наредба той обучава приемните семейства;

• може да участва в мултидисциплинарния екип по чл. 36г. от изменения ЗЗДет.,който следва да извърши преценка дали едно дете е жертва на насилие или експлоатация, което безспорно е конфликт на интереси;

• Да сключва договора с утвърденото приемно семейство – чл. 57а, ал. 1 от ППЗЗДет.;

• Да сключва договор за предоставяне на услуги с потребителя и/или с негов законен представител; той води регистър на потребителите и др.

Частният доставчик на социални услуги от една страна има решаваща роля за определянето на цялостната политика на социалните услуги, а от друга, има право да ги предоставя срещу заплащане.

Конфликтът на интереси е очевиден, тъй като доставчикът ще определя политиката на социалните услуги, воден от своя икономически интерес, а не от обществения интерес и традициите на българския народ, не и от християнските ценности на милосърдието, любовта, грижата за ближния.

Правото на частния доставчик да получава неограничена информация за всеки български гражданин-потребител на социална услуга и задължението за предоставянето й от държавни органи, лечебни заведения и заведения в сферата на училищното и предучилищно образование, повдига въпрос за защита на неприкосновеността на личния живот, гарантирана от

Конституцията.

3. Със ЗСУ е изменен и СК, като една от промените е при спор относно родителските права съдът да може съгласно чл. 138а по предложение на дирекция „Социално подпомагане“ да определи ползване на задължителни социални услуги от родителите, самостоятелно или заедно с детето, в това число и резидентна грижа. Съществени са и промените, отнасящи се до процеса на осиновяване.

4.Национална карта на социалните услуги– планирането на социалните услуги на национално ниво се осъществява чрез Национална карта на социалните услуги, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на труда и социалната политика (чл. 34, ал. 1 от ЗСУ). В нея се определят вида услуги и максималния брой потребители (чл.34, ал. 2 от ЗСУ). Поради достигнат максимален брой на потребителите лицето има право да бъде включено в списък на чакащите за ползването (чл.79, ал. 1 от ЗСУ). Насочването за ползване на социални услуги се извършва от:а. Дирекция „Социално подпомагане“ (чл. 74, ал. 1) с Направление Образец 4 – чл.20, ал. 2 от ППЗЗДет. или б. от общината (чл.75, ал.1) със съдействието на частните доставчици (чл. 76, ал.3).

При условие, че лимитът на социалните услуги, планиран в Националната карта, ще бъде ограничен, то ясно е, че нуждаещите се ще бъдат принудени да търсят частни доставчици на социални услуги и да се ползват от тях, ако могат да си позволят.

На основание чл.79, ал.5 от ЗСУ доставчик на социална услуга, която се финансира от държавния бюджет, може да откаже предоставянето на услуга само когато:1.не предоставя исканите от лицето социални услуги; 2.след извършване на индивидуалната оценка на потребностите се установи, че чрез социалните услуги, които предлага, не могат да се удовлетворят потребностите на лицето.

Създава се опасност услуги, финансирани от държавния бюджет, да бъдат целенасочено отказвани, за да се даде преимущество на услуги, финансирани от частните доставчици.

ЗСУ обслужва интересите предимно на частните доставчици и ги извежда като основен доставчик на социални услуги.

Осъществяването на социална политика се прехвърля от държавата на частния сектор.

Съгласно вече отменения чл. 18 от ЗСП държавата е първият по ред правен субект, който извършва социални услуги.

Съгласно ЗСУ държавата не е доставчик на социални услуги.

Социалната подкрепа е свързана с осигуряването на средства за живот за всички граждани, поне в минимална степен.

Отделният човек се отказва от свои права в името на държавността, на обществения договор /социалния договор/, защото се нуждае от държавата като респектиращ защитник, особено в социалната сфера.

Социалните права на хората се основават на взаимодействието между гражданите и държавните институции, а не основно на взаимодействието между гражданите и частните доставчици на услуги, както е регламентирано в ЗСУ.

Деинституционализацията в социалната сфера до такава степен е процес с непредвидими последствия за българското общество. Новоприетият закон създава възможности и предпоставки за социално инженерство, което може да доведе до пълна подмяна на отношенията между родителите и децата в семейството и до неговото трайно дестабилизиране.

В нормата на чл.4 от ЗСУ е посочено, че: „Социалната работа е дейност, която се основава на правата на човека и социалната справедливост и е насочена към подкрепа на отделния човек, семейството, групи или общности за подобряване на качеството им на живот чрез развитие на умения да използват собствените си възможности и тези на общността при посрещане на техните потребности.“

ЗСУ въвежда принцип за всеобхватност на социалната услуга (чл.2, т. 4) – тя засяга всички сфери от социалния живот на българския гражданин.

Върховната държавна власт има смисъл, ако гарантира интереса и благата на общността.

В преамбюла на Конституцията ни Република България е обявена за социална държава и в конституционните норми закрилата на социалните права на гражданите са възложени основно на държавата.

Социалната функция на държавата, видно от Конституцията ни, е същностна нейна характеристика, която има много повече духовни, отколкото материални измерения.

Отказът на държавата пряко да осъществява социална дейност, както и основно да я финансира и насочва, се явява отказ от милосърдната, човеколюбива и Богоустановена нейна мисия да бъде пазител на общите ценности, да бъде въплъщение на взаимния интерес на цялото общество, да бъде грижовна майка за всички свои граждани, а не мащеха, да упражнява в пълнота държавния суверенитет.

Грижата, която едно общество проявява към хората в неравностойно положение, болните, възрастните, семейството и децата е израз на християнска вяра, на любов към ближния.

Семейството, като благословен от Бога съюз между мъжа и жената, е сътворец с Него чрез създаването на децата.

За православните християни детето е неразделна, органична част от неговото семейство. С него то се намира не просто във фактически или юридически отношения, а в духовна зависимост, в духовна симбиоза, в духовно единение.

Чрез някои от горецитираните разпоредби по същество се отрича духовната връзка на детето с неговите родители!Тази лукава аритметика – колкото повече права за детето, толкова по-малко за родителите, поставят детето в зависимо състояние от външен генератор на детски права и чрез това внедрява изкуствен заместител на родителите във формата на професионални „майки“, институционални мащехи или други сурогатни форми на майчинство.

Ограничаването и лишаването от родителски права е точно и ясно уредено в сега действащия Семеен кодекс.

Нормативното регламентиране на множество нови предпоставки за ограничаване на родителските права поставя родителите в невъзможност да възпитават собствените си деца, тъй като процесът на възпитание включва в

себе си поощрителни, обучителни, но и ограничителни мерки, които трябва да се прилагат комплексно.

Създават се предпоставки за един модел на незаконна и ненаказуема намеса на чиновници и неправителствени организации в семейното огнище, които могат да доведат до разрушаване на семейството, до увеличаване на броя на социалните сираци при живи родители, до опустошени детски съдби.

„Овластяването“ на детето се пропагандира винаги с идеите за т. нар. репродуктивно здраве и права на децата, но зад тази терминология се крие поход срещу детската чистота и невинност, институционална поквара на децата и опит за демографски контрол в семейните отношения.

Светият Синод на БПЦ-БП с тревога констатира, че така наречените нови „семейни политики“, в основата на които е разбирането за детето като субект на самостоятелни юридически права и за родителството като социална роля, вече са придобили законов израз, който има противоконституционен характер.

Българската православна църква е била, е, и ще бъде, пазителка на вечните светини на нашия народ и вяра, сред които основно място заема християнското семейство.

Като духовни архипастири на българския народ призоваваме Народното събрание да предприеме действия за отлагане действието на новия ЗСУ, както и за отмяната му, или основното му преработване, след широка обществена дискусия,с цел създаване на точна и ясна нормативна уредба за социално подпомагане, съответстваща на духа на Конституцията и законите, на националните и исторически български традиции, на нашата изконна праотеческа вяра.

Цитирания

[1] https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22languageisocode%22:[%22ENG%22],%22appno%22:[%
195909%22]}

[2] https://www.eeagrants.bg/dokumenti/normativni-dokumenti

[3] https://www.eeagrants.bg/assets/resourcedocuments/1572/MoUEEA20142021_bg.pdf

[4] https://www.eeagrants.bg/assets/resourcedocuments/1572/NFMRegulation_BG.pdf

[5] https://www.eeagrants.bg/assets/resourcedocuments/1572/EEARegulation_BG.pdf

[6]https://animusassociation.org/programi-uslugi/nacionalna-telefonna-linia-deca/

[7]http://animusassociation.org/wp-content/uploads/2012/03/Annual_Report_2015_BG.pdf

[8] https://www.google.com/search?q=%2Fhttp%3A%2F%2Fsemantic-pace.net%2Ftools%2Fpdf.aspx%3Fdoc%3DaHR0cDovL2Fzc2VtYmx5LmNvZS5pbnQvbncveG pace.net%2Ftools%2Fpdf.aspx%3Fdoc%3DaHR0cDovL2Fzc2VtYmx5LmNvZS5pbnQvbncveG 8

— bg-patriarshia.bg